

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ

MENSCHEN AM SONNTAG

Μυθοπλασία, Γερμανία, 1929-30, 67' DCP, α/μ, Βωβό

Σκηνοθεσία: Robert Siodmak, Edgar G. Ulmer, Rochus Gliese

Σενάριο: Billy Wilder (βασισμένο σε ρεπορτάζ του Kurt Siodmak)

Φωτογραφία: Eugen Schüfftan, Fred Zinnemann (uncredited)

Ηθοποιοί: Erwin Splettstößer, Brigitte Borchert, Wolfgang von Waltershausen, Christl Ehlers, Annie Schreyer

Παραγωγή: Filmstudio Berlin

Πρόελευση/ Αποκατάσταση: Deutsche Kinematek, Praesens-Film AG

«Μια ταινία χωρίς ηθοποιούς» αναφέρεται στους τίτλους αρχής του ντεμπούτου των αδελφών Σιόντμακ, ο Ρόμπερτ στη σκηνοθεσία μαζί με τον Έντγκαρ Ούλμερ και ο Κουρτ στο σενάριο μαζί με τον Μπίλυ Ουάιλντερ, επίσης στο ντεμπούτο του. Παραγωγός της ταινίας, που εντάσσεται στο λεγόμενο καλλιτεχνικό κίνημα της Νέας Αντικειμενικότητας (Neue Sachlichkeit), ήταν ο Αμερικανό-αυστριακός σκηνοθέτης Έντγκαρ Ούλμερ, ο οποίος συνεργάστηκε και στη σκηνοθεσία, ενώ πίσω από την κάμερα βρίσκονταν ο Αυστριακός σκηνοθέτης Φρεντ Τσίνεμαν και ο Γερμανός Ούγκεν Σύφταν, γνωστός από τα ειδικά εφέ του Μετρόπολις μόλις δύο χρόνια πριν. Μια χαμηλού προϋπολογισμού παραγωγή μεγάλων αστέρων λίγο πριν αποδράσουν από τη χιλιετή Γερμανία για να αφήσουν έντονο το αποτύπωμά τους στο Χόλυγουντ. Η ταινία καταγράφει μια ομάδα πέντε αστών, ερασιτέχνες ηθοποιοί όλοι τους, σε μια κυριακάτικη απόδραση στην πόλη, μια ανάλαφρη ματιά στη μεσοπολεμική καλοκαιρινή μητρόπολη με σκηνικό το Βερολίνο της Βαϊμάρης σε μια στιγμή συλλογικής ευδαιμονίας πριν την άνοδο του Χίτλερ.

Ρόμπερτ Σιόντμακ / Robert Siodmak (1900-1973)

Γερμανός σκηνοθέτης. Με την άνοδο του ναζισμού έφυγε για το Παρίσι και στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στο Χόλυγουντ το 1939 όπου σκηνοθέτησε πολλές ταινίες.

Έντγκαρ Ούλμερ / Edgar Ulmer (1904-1972)

Γεννημένος στην Τσεχία και μεγαλωμένος στη Βιέννη εργάστηκε ως ηθοποιός και σκηνογράφος.

Ρόχους Γκλίζε / Rochus Gliese (1891-1978)

Γερμανός σκηνοθέτης και ηθοποιός. Έμεινε γνωστός στις Ηνωμένες Πολιτείες για το έργο του ως καλλιτεχνικού διευθυντή στην ταινία *H Αυγή* (1927).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ

21.00 Οι περιπέτειες του Βιλλάρ / The Adventures of Villar
Ζόζεφ Χεπ (1924, 26')

Άνθρωποι την Κυριακή / Menschen am Sonntag
Robert Siodmak, Edgar G. Ulmer, Rochus Gliese (1929-30, 67')

Οι ταινίες θα προβληθούν με ζωντανή εκτέλεση μουσικής (ηλεκτρικό πιάνο και synthesizer) από τον μουσικοσυνθέτη Μηνά Ι. Αλεξιάδη

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ

21.00 Κοινωνική σαπίλα / Social Decay
Στέλιος Τατασόπουλος (1932, 50')

Η ταινία θα προβληθεί με μουσική επένδυση του Κ.Βήτα

Οι ταινίες θα προβληθούν με ελληνικούς και αγγλικούς μεσότιτλους

Υπεύθυνη προγράμματος: Μαρία Κομνηνού / Συντονισμός & οργάνωση παραγωγής: Κατερίνα Κουτσογιαννάκη
Επιμέλεια κινηματογραφικού προγράμματος: Φαίδρα Παπαδοπούλου / Ζωντανή εκτέλεση μουσικής: Μηνάς Ι. Αλεξιάδης / Υπεύθυνη γραφείου τύπου & επικοινωνίας: Ευάννα Βενάρδου / Υπεύθυνη ψηφιακής επικοινωνίας: Ιωάννα Ι. Πιπίδη / Παραγωγή τηλεοπτικού σποτ: Νίκος Μύρτος / Παραγωγή ραδιοφωνικού σποτ: Ρ/σ στο Κόκκινο / Υπεύθυνος για την υποστήριξη της παραγωγής: Τάσσος Αδαμόπουλος / Συντονιστής κίνησης των ταινιών: Μανώλης Μελισσουργός / Μετάφραση/Υποτίτλισμός: «Νεανικό Πλάνο - Subtitles» / Δημιουργική εικόνα & σχεδιασμός εντύπου: Β. Αβραμοπούλου, A4 Art Design / Εκτυπώσεις: Γ. Κωστόπουλος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού
και Αθλητισμού

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.

GOETHE
INSTITUT

ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΘΕΡΙΝΟΣ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΛΑΪΣ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ & ΠΟΛΗ

CINEMA

and the CITY

29. —
30.6
2019

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΒΩΒΟΥ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

σε συνεργασία
με το Φεστιβάλ
Αθηνών Επιδαύρου

★
EUROPA CINEMAS

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΗ - Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΒΩΒΟΥ

Η Ταινιοθήκη της Ελλάδος συνεχίζει την επιτυχημένη συνεργασία της με το Φεστιβάλ Αθηνών και δίνει καλοκαιρινή γεύση στην κινηματογραφοφιλία με το αφιέρωμα *Κινηματογράφος και Πόλη - Η εποχή του βωβού*. Το διήμερο αυτό αφιέρωμα περιλαμβάνει τρεις ταινίες γυρισμένες σε Αθήνα και Βερολίνο (*Οι περιπέτειες του Βιλάρ* (1924), *Άνθρωποι την Κυριακή* (1929-30), *Κοινωνική Σαπίλα* (1932)). Αυτές οι ταινίες χαρακτηρίζονται από μια αθώα ματιά, στον αστικό χώρο και παρά τις διαφορές τους αποκαλύπτουν την στενή σχέση ανάμεσα στον κινηματογράφο και την πόλη. Οι δύο πρώτες παρουσιάζονται με ζωντανή εκτέλεση πρωτότυπης μουσικής από τον Μηνά Ι. Αλεξιάδη, με ηλεκτρικό πιάνο και synthesizer. Για την *Κοινωνική Σαπίλα* έχει συνθέσει μουσική που είναι ενσωματωμένη στην ψηφιακή κόπια ο Κ. Βήτα.

Η περίοδος 1910-30 είναι μια περίοδος που συντελούνται σημαντικοί κοινωνικοί μετασχηματισμοί που πυροδοτούν αντίστοιχα καλλιτεχνικά ρεύματα: Ιμπρεσιονισμός στη Γαλλία, εξπρεσιονισμός στη Γερμανία.

Σε αυτή την πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα διακρίνεται ένα ισχυρό ρεύμα που επιδιώκει να συνθέσει στοιχεία από τον ύστερο 19ο αιώνα σε μία καινούργια καλλιτεχνική αντίληψη: μια Τέχνη που θα ανήκει στο Νέο Αιώνα αλλά θα ήταν εφάμιλλη σε καλλιτεχνικά επιτεύγματα με τους προηγούμενους. Ένα στοιχείο που χαρακτηρίζει αυτή την καινούργια Τέχνη ήταν το στοιχείο της έκφρασης. Αυτή η αναζήτηση έπαιρνε πολλαπλές εκφάνσεις αλλά το κύριο χαρακτηριστικό ήταν η αναζήτηση της ταυτότητας (του εαυτού) του καλλιτέχνη, που έπρεπε να εκφραστεί. Αυτή η ταυτότητα έπρεπε να διαθέτει τα χαρακτηριστικά της αυθεντικότητας που οι καλλιτέχνες αναζητούν σε παραμελημένους και περιθωριοποιημένους χώρους. Οι καλλιτέχνες επέλεξαν αυτά τα στοιχεία για να υπογραμμίσουν την απόσταση από τις κυρίαρχες αξίες των κοινωνιών τους. (Harrison and Wood 1992:125-9). Αυτή η τελευταία παρατήρηση ισχύει τόσο για την περίπτωση του Στέλιου Τατασόπουλου που επηρεασμένος από τις σοσιαλιστικές ιδέες ονειρεύεται έναν κινηματογράφο που θα συντελούσε στην αφύπνιση των μαζών αλλά και της λαμπρής ομάδας των αδελφών Σιόντμακ, Έντγκαρ Ούλμερ, Μπίλλν Ουάιλντερ, Φρεντ Τσίνεμαν και Ούγκεν Σουφτάν που ενορχηστρώνουν στο πνεύμα του κινήματος της Νέας Αντικειμενικότητας ένα τραγούδι για την ανέμελη αναψυχή στο κυριακάτικο Βερολίνο πριν από την κατάρρευση της δημοκρατίας της Βαϊμάρης.

Το αθώο βλέμμα στην Αθήνα αποτελεί και την κυριότερη συμβολή του Χεπ στην σκηνοθεσία στις *Περιπέτειες του Βιλάρ*. Η κινηματογραφική μηχανή αυτή καθεαυτή αποτελεί το στοιχείο της νεωτερικότητας χωρίς φκιασίδα και χωρίς καλλιτεχνικές αναζητήσεις καθώς περιπλανάται στην αναδυόμενη μητρόπολη παρακολουθώντας τις περιπλανήσεις ενός γοητευτικού κατεργάρη.

Μαρία Κομνηνού

Βιβλιογραφία

Harrison,C.and Wood, P.ed(1992), Art in Theory,1900-1990,Οξφόρδη, Blackwell

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΑΠΙΛΑ

SOCIAL DECAY

Μυθοπλασία, Ελλάδα, 1932, 50', DCP, α/μ, Βωβό

Σκηνοθεσία / Σενάριο

Στέλιος Τατασόπουλος

Φωτογραφία

Μιχάλης Γαζιάδης

Παραγωγή

ΦΥΖΙΟ ΦΙΛΜ

Ηθοποιοί

Στέλιος Τατασόπουλος, Δανάη Γρίζου, Τζόλη Γαρμπή, Κίμων Σπαθόπουλος, Κώστας Λογαριασάκης

Μουσική

Κ. Βήτα

Προέλευση / Αποκατάσταση

Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Το σχέδιο αποκατάστασης πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Documenta 14: Learning from Athens. Συνεργάτης: CINEMATEK Συμπαράγωγός: COSMOTE TV. Με την υποστήριξη του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

Ένας φοιτητής εγκαταλείπει τις σπουδές του και πιάνει δουλειά ως ηθοποιός σε ένα θίασο, όπου ερωτεύεται την πρωταγωνίστρια. Όταν εκείνη ενδίδει σε ένα επιχειρηματία, αυτός εγκαταλείπει απογοητευμένος το θέατρο. Η φτώχεια θα τον φέρει στις γραμμές του προλεταριάτου και θα γίνει καπνεργάτης. Έρχεται αντιμέτωπος με την εκμετάλλευση των εργατών, συμβάλλει στην ίδρυση του συνδικάτου και ηγείται του αγώνα για κοινωνική δικαιοσύνη. Πρόκειται για την πρώτη ελληνική ταινία «κοινωνικού προβληματισμού». Η διανομή της στις αίθουσες συνοδεύτηκε από αστυνομικές επεμβάσεις και ματαιώσεις προβολών. Η ταινία θεωρούνταν χαμένη μέχρι τα μέσα του 1980, όταν ανακαλύφθηκαν διασωθέντα υλικά που οδήγησαν στην πρώτη αποκατάστασή της, σε έγχρωμο ενδιάμεσο αρνητικό, το 1989. Με το νέο σχέδιο ψηφιακής αποκατάστασης του 2017, το υπάρχον υλικό βελτιώθηκε. Ψηφιοποιήθηκε σε ανάλυση 2K επιτρέποντας την αποκατάσταση τμήματος του πρωτότυπου κάρου. Οι αντεστραμμένες σκηνές διορθώθηκαν, οι κολλήσεις φιλμ απαλείφθηκαν, η τονική διαβάθμιση βελτιώθηκε.

Στέλιος Τατασόπουλος (1908-2000)

Έλληνας σκηνοθέτης, γεννημένος στην Πόλη με σπουδές υποκριτικής στο Παρίσι. Σκηνοθέτησε 27 ταινίες, μεταξύ των οποίων τις *Κοινωνική Σαπίλα* και *Μάορη γη* οι οποίες διακρίνονται για την κοινωνική κριτική τους.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΒΙΛΛΑΡ

THE ADVENTURES OF VILLAR

Μυθοπλασία, Ελλάδα, 1924, 26', DCP, α/μ, Βωβό

Σκηνοθεσία: Ζόζεφ Χεπ

Σενάριο: Σφακιανός Νικόλαος

Ηθοποιοί: Σφακιανός Νικόλαος, Φιλοσόφου Νίτσα

Παραγωγή: Παλλάς Φιλμ

Προέλευση / Αποκατάσταση:

Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Στην πρώτη σωζόμενη ελληνική ταινία μυθοπλασίας, ο δημοφιλής λαϊκός κωμικός ηθοποιός Νικόλαος Σφακιανός, στον ρόλο του Βιλλάρ, πιάνει δουλειά σε ένα καθαριστήριο, αλλά όντας ερωτευμένος, κυνηγάει την υποψήφια αγάπη του σε ολόκληρη την Αθήνα, από τα νεοκλασικά κτήρια της οδού Πανεπιστημίου, το Ναό του Ολυμπίου Διός, το Ωδείο Ηρώδου του Αττικού μέχρι τα παραθαλάσσια προάστια του Φαλήρου. Ο Χεπ μαζί με τον Σφακιανάκη υιοθετούν το στυλ κωμωδίας του Μακ Σένετ και το προσαρμόζουν στην αθηναϊκή σκηνή, υπογράφοντας ένα ανεκτίμητης αξίας τεκμήριο της ελληνικής πρωτεύουσας στην δεκαετία του 20'.

Ζόζεφ Χεπ / Joseph Hepp (1887-1968)

Γεννήθηκε στη Βουδαπέστη. Στενός συνεργάτης του Δήμου Βρατσάνου, το 1920 συνεργάζεται με τον Νικόλαο Σφακιανό στην πρώτη τους πετυχημένη κωμωδία *Ο Βιλλάρ στα γυναικεία λουτρά του Φαλήρου*. Το 1929-1930 πειραματίζεται με μια δική του παραλλαγή του «Βιταφόν» της Γουόρνερ. Συνεργάστηκε ως δ/ντής φωτογραφίας στην ταινία *Ολυμπία* (1938) της Λένι Ρίφενσταλ αλλά και σε πολλές πετυχημένες ταινίες, όπως τα *Οι Γερμανοί ξανάρχονται...* (1947), *Ο μεθυστακας* (1950) και *Όνειρα κοριτσιών* (1953). Εργάστηκε επίσης ως επίσημος οπερατέρ του ελληνικού στρατού στις στρατιωτικές επιχειρήσεις στη Θράκη και τη Μ. Ασία. Τα ντοκουμέντα αυτά καθώς και η κινηματογράφηση του κατά τον ελληνο-ιταλικό και τον εμφύλιο πόλεμο αποτελούν τεκμήρια ανεκτίμητης αξίας.